

AKT

Ruttguide för arbetslivet

www.akt.fi

Vad är AKT?

Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund AKT är en av Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC:s medlemsorganisationer. AKT samlar inalles drygt 50 000 proffs inom transportbranschen och är en stark påverkare i det finska arbetslivet och samhället. AKT:s medlemmar sörjer för att hjulen rullar i hela Finland; bland de största yrkesgrupperna finner vi lastbilsförare, bussförare, stuvare, anställda inom turismbranschen, tankbils- och oljeproduktbranschen samt terminalanställda.

AKT:s centralkontor är beläget i Hagnäs i Helsingfors. Dessutom har AKT 11 regionkontor jämnt fördelade över hela landet.

Så här fungerar förbundet

Som medlem hör du till en fackavdelning genom vilken du lokalt kan inverka på hur dina egna arbetsvillkor utvecklas. Det finns totalt 149 fackavdelningar spridda över landet. På fackavdelningens möten kan du påverka i viktiga frågor som rör ditt arbete och verka bl.a. för bättre kollektivavtal. Representantmötet som hålls vart fjärde år beslutar om förbundets

verksamhetsprinciper och väljer förbundets ledning och förvaltning.

Regionkontor

Förbundets regionkontor omfattar fackavdelningarna inom respektive region. Regionkontor finns i Helsingfors, Joensuu, Jyväskylä, Kotka, Lahtis, Uleåborg, Björneborg, Rovaniemi, Tammerfors, Åbo och Vasa. Alla regionkontor har en regionfunktionär som ger dig råd och vägledning i frågor som rör din anställning. Ta beslutsamt kontakt med närmaste regionkontor, kontaktuppgifterna ser du på adressen www.akt.fi

Medlemskap lönar sig

Utan förbundet skulle arbetstagarna inte ha minimianställningsvillkor, kollektivavtal, avtalsenliga löner, semester, fastställda arbetstider, uppsägningskydd och inte heller många andra förmåner som vi i dag anser som självklara i arbetslivet.

Att höra till förbundet innebär inte endast att bevara nuvarande förmåner. Också i framtiden är det fråga om vem som bestämmer om just din utkomst. Hör du till förbundet, kan du påverka din framtid. **Ju flera vi är, desto starkare är vi.**

Vad facket fått till stånd

1917	Lag om 8 timmars arbetsdag
1922	Arbetsavtalslag, semester 4-7 dagar
30-talet	Folkpensionslag, semester 5-12 dagar
40-talet	Kollektivavtalssystemet, förtroendemanna-systemet, semester 2-14 dagar, barnbidrag
50-talet	45 timmars arbetsvecka
60-talet	APL- och KPL-pensioner, semester 18-24 dagar, sjukförsäkringslag, 40 timmars och 5 dagars arbetsvecka, avtal om uppsägningsskydd, avtal om semesterlön, den första inkomstpolitiska uppgörelsen
70-talet	4 veckors semester, semesterpenning, moderskapsledighet 7 månader, vintersemester, lag om företagshälsovård, lag om samarbete inom företag
80-talet	Lag om studieledighet, föräldraledighet och vårdledighet, flexibel arbetstid, pekkanendagar
90-talet	Alterneringsledighet, arbetstidslag, utbildningsförsäkring, yrkesutbildningsbidrag, förbättrad ställning för korttidsanställda, systemet med insparad semester

Reformer under 2000-talet

Ny lag om kollektivavtal (1.6.2001)

Avtalens allmänt bindande verkan preciseras
Deltids- och visstidsanställdas ställning förbättras
Lagen blir tydligare
Spelregler för hyrd arbetskraft
Uppsägningskyddet förbättras

Ny lag om företagshälsovård (1.1.2002)

Företagshälsovården förpliktas att strängare följa med hälsolägenheter på arbetsplatserna
Upprätthållande av arbetsförmågan

Ny lag om företagshälsovård (1.1.2003)

Lifter upp förebyggandet av psykisk och fysisk belastning i arbetet (ergonomi), förhindrandet av hot- och våldssituationer, trakasserier och annat osakligt bemötande samt ensamarbete i nivå med traditionell maskin- och apparatsäkerhet och förebyggandet av olyckshändelser och yrkessjukdomar.

Pensionsreformer

Pension intjänas från 18 års ålder
Hela din arbetshistoria tas i beaktande när pensionen fastställs

Övervakning av utlänningars arbetsvillkor (INPO 2003–2004)

Samma villkor också för utländska anställda

Revidering av semesterlagen (Regeringsprogrammet 2003-)

För att motsvara dagens arbetsliv

Utvidgad familjeledighet

Utvidgning av partiell vårdledighet (från början av år 2004)
Första- och andraklassisternas förmiddags- och eftermiddagsverksamhet (INPO 2003–2004)

www.akt.fi

Förbundet som påverkare

Förbundet är också en samhällsaktör som bevakar medlemmarnas och deras familjers yrkesmässiga, ekonomiska och sociala intressen och rättigheter. Dessutom är vi med om att utveckla yrkesutbildningens kvalitet och innehåll. AKT arbetar aktivt också på det internationella planet och som en del av den internationella transportarbetarorganisationen.

Enskilda medlemmars fördelar av medlemskap

Förbundet bevakar inte endast medlemmarnas intressen utan ger även råd i frågor som rör arbetet samt försvarar sina medlemmar vid behov. Är det någon fråga i arbetsavtalet eller i själva arbetet som bekymrar dig, kan du vända dig till förbundet. Kan konflikter i anslutning till anställningsförhållandet inte lösas genom förhandlingar, kan förbundet bevilja medlemmen avgiftsfri juridisk hjälp och väcka talan vid domstol. Förutom rådgivning och service ger förbundet medlemmarna i arbetskassan rätt till inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning. Förbundet ordnar utbildning för sina medlemmar och arrangerar riksomfattande evenemang som t.ex. sommar- och vinterdagar. Även regionkontoren och fackavdelningarna anordnar egna program.

Också våra samarbetspartner ger medlemsförmåner

Tillsammans med våra samarbetspartner erbjuder vi våra medlemmar många medlemsförmåner som du inte får annanstans. Du kan semestra på AKT:s egna semesterställen eller ansöka om semesterstöd. Du får en medlemstidning som utkommer med 15 nummer per år, rabatt när du prenumererar på arbetartidningar, samt förbundets kalender. Våra samarbetspartner ger rabatt på bl.a. bränsle och försäkringar. Mera information om medlemsförmånerna på adressen www.akt.fi

Medlemsavgift

Medlemsavgiften är i sin helhet avdragsgill i beskattningen, dvs. dess andel minskar direkt det belopp du betalar i skatt. Det enklaste är att göra ett inkasseringsavtal med din arbetsgivare, arbetsgivaren drar då automatiskt av medlemsavgiften direkt och redovisar den till förbundet. Medlemsavgiften täcker all den service förbundet erbjuder plus förmånerna. För närvarande är medlemsavgiften till förbundet och arbetslöshetskassan sammanlagt 1,6 % av bruttolönen.

Facktermer, kort kurs

Kollektivavtal = AKT förhandlar och avtalar med arbetsgi-
varförbunden. Kollektivavtalet fastställer de branschvisa
minimivillkoren för anställningsförhållandet.

Arbetsavtal = arbetslivets basavtal i vilket arbetstagaren
och arbetsgivaren kommer överens om arbetsvillkoren och
lönen. Arbetsavtal som ingås utan att kollektivavtalets villkor
uppfylls är ogiltiga.

anställningen gäller tills vidare = s.k. normalt anställnings-
förhållande som upphör när endera parten säger upp
arbetsavtalet.

viss tid = anställningsförhållandets avtalade längd. Arbets-
avtalet upphör på bestämd dag utan uppsägningstid.

deltid = arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden
enligt kollektivavtalet

heltid = den ordinarie arbetstiden enligt kollektivavtalet

prövotid = den tid i anställningens början då anställnings-
förhållandet kan hävas utan uppsägningstid. För att prövotid
ska gälla måste överenskommelse härom träffas när arbets-
avtalet ingås. Prövotidens längd kan beroende på bransch
vara högst 0-4 mån.

Inpo = inkomstpolitisk helhetsuppgörelse på trepartsbasis som ingås mellan representanter för arbetstagare, arbetsgivare och staten.

Uppsägningskydd = arbetsgivaren kan inte säga upp arbetstagaren utan laglig och motiverad orsak. Vid olaglig uppsägning har arbetstagaren rätt att få skadestånd.

Semester = årligen intjänad semester med lön vars längd fastställs enligt anställningens längd.

Semesterpenning (semesterpremie) = i kollektivavtalet överenskommen ersättning utöver semesterlönen.

Lokala avtal = möjlighet att avtala om arbetsvillkor som är bättre än kollektivavtalets.

Pekkanendagar = i kollektivavtalet överenskommen ledighet med lön som förkortar den årliga arbetstiden.

Allmänt bindande natur = ett allmänt bindande kollektivavtal betyder att också en icke organiserad arbetsgivare måste följa villkoren i branschens kollektivavtal.

Strejkrätt = arbetstagarnas grundlagsenliga rätt att bevaka och försvara sina egna intressen.

Riksförlikningsman = statens tjänsteman som på tjänstens vägnar har hand om förlikning i kollektivavtalstvister mellan arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer under kollektivavtalsförhandlingarna.

Arbetsdomstolen = avgör tvister som rör tolkningen av kollektivavtal.

Var med också du

Medlem i förbundet blir du genom att ansluta dig till en fackavdelning. Du får en anslutningsblankett av förtroendemannen på din arbetsplats eller genom att ringa förbundet, tel. (09) 613 110. Du kan också ansluta dig via nätet på adressen **www.akt.fi**

Du kan bli studerandemedlem när du studerar för någon av AKT:s branscher.

Studerandemedlemskap är gratis och du får förbundets medlemstidning och eventuellt tidningsstöd. Dessutom har studerandemedlemmar rätt att delta i sin fackavdelnings möten.

Men notera att ditt studerandemedlemskap inte automatiskt fortgår när du går med i arbetslivet – du måste be om en ny anslutningsblankett av förtroendemannen på din arbetsplats eller beställa blanketten från regionkontoret eller förbundet och fylla i avtalet om inkassering av medlemsavgift.

Vilka är vi?

AKT ingår kollektivavtal för följande branscher:

Kollektivavtal för stuveribranschen

Fast anställd stuvare
Yrkesutbildad stuvare
Tillfällig stuvare
Stuveriföretagens verkstadsarbetare

Kollektivavtal mellan AKT och stuveriföretag beträffande kontorspersonal

Stuveriföretagens kontorspersonal

Kollektivavtal för bilsektorn inom livsmedelsindustrin

Person- och paketbilsförare
Lastbilsförare
Lastbilsförare, halv släpvagn
Lastbilsförare, släpvagn
Bilhjälpkarl

Kollektivavtal för speditorsbranschens lagerterminal- och hamnarbetare

Terminalarbetare
Hamnarbetare

Kollektivavtal för bilverkstäder

Bilmontör
Elmontör
Bilplåtslagare/karosserimontör
Billackerare
Däckmontör
Tankare
Biltvättare
Bilstädare

Kollektivavtal för tågjärjetrafikens stationer för boggiebyte

Tågjärjetrafikens hallkarl
Tågjärjetrafikens trafikman
Tågjärjetrafikens serviceman

Kollektivavtal för bilsektorn inom handeln

Personbils- och paketbilsförare
Lastbilsförare
Lastbilsförare, halv släpvagn
Lastbilsförare, släpvagn
Bilhjälpkarl

Kollektivavtal för boktryckeriernas bilförare

Bussförare
Lastbilsförare
Personbils- och paketbilsförare
Bilhjälpkarl

Kollektivavtal för lastbilsbranschen

Lastbilsförare, släpvagn
Lastbilsförare, halvsläp
Lastbilsförare
Pumpbilsförare
Hjullastförare
Personbils- och paketbilsförare
Bilhjälpkarl

Kollektivavtal för trafiklärare och bilskolornas kontorspersonal

Trafiklärare
Bilskolornas kontorspersonal

Kollektivavtal för busstationer

Avdelningsföreståndare, bokförare
Matkahuolto-tjänsteman
Lagerkarl/frakthanterare
Paketbilsförare
Lastbilsförare

Kollektivavtal för busspersonal

Bussförare
Konduktör/bussvärdinna

Kollektivavtal för resebyråer

Resebyråtjänsteman
Affärsresekonsult
Gruppresekonsult
Fritidsresekonsult
Reseexpert
Resesäljare

Air Pro Oy:s kollektivavtal

Rampförare

Finlands Frihamn Ab:s kollektivavtal

Maskinförare, specialmaskiner
Kranförare
Reparatör

Kollektivavtal för taxinäringen

Taxiförare

Kollektivavtal beträffande terminalverksamhet

Terminalanställda

Viking Line Ab:s kollektivavtal

Viking Lines landbaserade fältpersonal
Viking Lines kontorsanställda

Kollektivavtal för Yleisradio Oy:s bilsektion

Biltvättare
Bilförare, AB-körkort krävs
Bilförare, ABC-körkort krävs
Bilförare, ABCD/E körkort krävs
Arbetsbas
Bilserviceman
Bilmontör
Äldre bilmontör

Kollektivavtal för tankbils- och oljeproduktbranschen samt därmed förbundna funktioner

Tankbilsförare

Nyckelpersoner på din egen arbetsplats

förtroendeman = arbetstagarrepresentant som de till förbundet anslutna arbetstagarerna valt bland sig. Förtroendemannen övervakar att lagar och kollektivavtal följs på arbetsplatsen.

arbetarskyddsfullmäktig = arbetstagarrepresentant som företagets anställda valt bland sig. Arbetarskyddsfullmäktige ska övervaka att de anställda skyddas för risker som uppstår i arbetssituationer; detta sker genom att främja arbetshälsan och säkerheten i arbetet. På arbetsplatser med flera än tio anställda förutsätter lagen att en arbetarskyddsfullmäktig utses.

AUTO- JA KULJETUSALAN TYÖNTEKÄÄLIITTO

Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund AKT
John Stenbergs strand 6,
PB 313, 00531 HELSINGFORS
tel. 09 613 110

AKT:s regionkontor

Helsingfors
tel. 09 6131 1400

Kotka
tel. 05 740 1430

Björneborg
tel. 02 543 1450

Åbo
tel. 02 450 1540

Joensuu
tel. 013 511 1410

Lahtis
tel. 03 526 0550

Rovaniemi
tel. 016 459 1460

Vasa
tel. 06 220 1560

Jyväskylä
tel. 014 443 1420

Uleåborg
tel. 08 870 1440

Tammerfors
tel. 03 230 1515